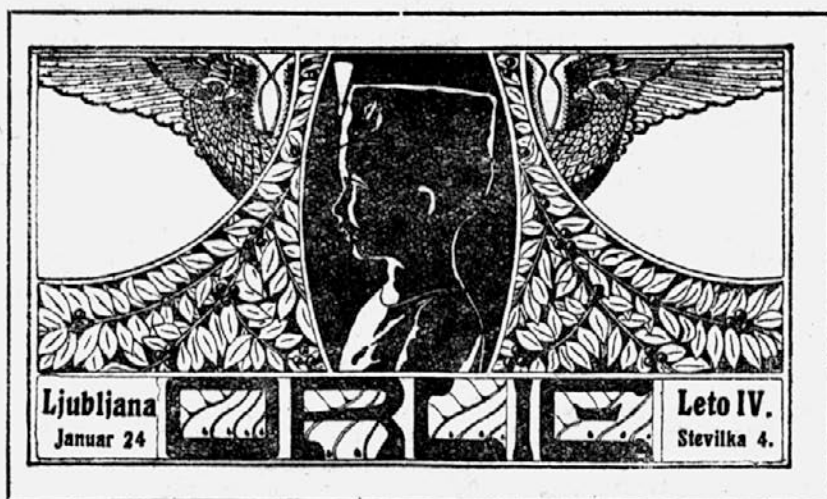

Poštnina plačana v gotovini.

P. Krizostom.

Pozdrav božičnemu drevescu.

Pozdravljeno bodi drevesce!
Kako se v bogastvu blestiš.
Obdano si s srebrom in zlatom
in v lučicah jasnih drhtiš.

Predstavljaš nebeško nam Dete,
ki polno je večnih dobrot,
ki ljubi pobožne otroke
in teši trpljenje sirot.

Kolački in srca medena
na vejicah tvojih vise,
veržice, zvezde kristalne
v svetlobi čarobni gore.

Oj Detece, Detece drago,
iz srca ti ključemo vsi:
Pokaži ljubezen nam svojo,
zaklade bogate odpri!

Prinesi božično nam srečo
iz bisernih svetih nebes.
Pozdravljeno, milo drevesce,
pozdravljen nam Jezus, naš knez!

Gospodična Pavla.

Mojim Orličkam za Božič.

Saj vam nisem mislila pisati. To ni moja navada in ve same veste, da še niste nobenega spisa brale v „Orliču“ od mene. Pa vam pride naš ljubeznivi brat Nardžič in me prosi — veste, kaj me prosi? Naj napišem za „Orliča“, kako so se moje gojenke odvadile nelepih in nedostojnih besed. — Menite, da sem mu mogla odreči? O, kaj še! Saj je prosil za

vas, moje Orličice! Ve ste najbližje mojemu srcu, moje veselje, moja radost. Tako pristrčno vas ljubim, zlasti še vaše lepe, nedolžne otroške duše. In ker iskreno želim, da bi bile tudi vaše besede lepe, bele kot lilijski cvetovi — prav zato sem spis obljubila.

Obljuba dela dolg — to veste, kajne? Zato hitim, da se čimprej oddolžim. Dobro pazite, vse po vrsti vam bom razložila, kako smo šle pri naših gojenkah v boj zoper vsako grdo in nedostojno govorjenje!

Prišla sem k sestanku svojih najljubših deklic, gojenk. Vse so bile lepo tihe, mirne — le njihova dobra srčeca so nestrpnost pričakovale, kaj jim bom povedala.

Začela sem. Govorila sem bolj slovesno kot pri drugih sestankih. Takole sem rekla: „Že nekaj časa poslušam vaše govorjenje in — nekatere vaše besede — me globoko žaloste . . .“

Potrlost in otožnost je zbudil moj govor v njihovih občutljivih, mehkih dušah. Vprašujoče so se spogledovale — le tuintam sem brala iz nekaterih oči, da je deklica razumela, kakšne besede mislim — in v hipu, ko so se vjeli najini pogledi — je zardela in povesila pogled.

Nadaljevala sem: „Tolikrat slišim iz vaših ust nelepo govorjenje. Grde, nedostojne besede odmevajo na moja ušesa — kako me bole — — —! Vem, vaša dobra duša ne misli, si ne predstavlja, ne čuti tega, kar z umazanimi, nedostojnimi besedami pove — ker je prelepa, prevzeta lilijsko čistega vonja! Ve ste te grde besede slišale v šoli, ali na cesti, morda tudi na domačem dvorišču — — — Začele ste jih ponavljati — sedaj ste se jih pa nekatere že tako navadile, da same ne veste, kdaj jih izgovorite. Poglejte Malo Tereziko — najlepši vzor, najčistejši biser takih deklic kot ste ve. — Kako in kaj je govorila? Cesar je bila polna njena solnčna duša, so govorile njene čiste ustnice. Zavedala se je, da živi v njeni duši sam Jezus, ki Ga je z vso pristrčnostjo božala, ljubeznivo objemala, vroče poljubljala. In jezik — s katerim je vsako jutro okušala sladkost Jezusovo — ta jezik naj bi govoril nelepe, nedostojne besede in žalostil Njega, katerega je brezmejno ljubila . . . ?“

„Ljube Orličice! Vaša čista srčeca plante v veliki ljubezni do Njega. Že zadnjič ste sklenile, da boste začele posnemati Malo Tereziko v zaupnih razgovorih z Jezusom v pogostnem sv. obhajilo. Danes pa še sklenite, da boste govorile le lepe, dostojne besede. — V vaših dušah vidim strah, boste li mogle držati sklep. Mislite si: oh, ko mi tako hitro uide taka beseda! — O vem, težko boste opustile nelepe besede, ker so vam prišle že v navado. A vsaka stara navada se z dobro voljo in potrpežljivostjo odpravi. Hočem vam ta sklep olajšati. Poslušajte, kako! Vsaka naredi majhen zvezek — beležnico. Nanjo napiši po vrsti dneve celega tedna. Kadar boš izgovorila nelepo besedo — naredi križec. Vsak večer križce seštej in napiši na

koncu vrste število, kolikokrat si padla v svojo napako. Zato boste morale dobro paziti dan za dnem, da bo vsak dan število križcev manjše. Pri sestanku mi bo vsaka pokazala beležnico, da bom videla, koliko se je vsak dan poboljšala — ali — pazite, da tega ne bo! — poslabšala“.

Med tednom sem srečavala gojenke.

„Oh“, je tožila Anica, „toliko križcev že imam! — Ko že izgovorim, se pa spomnim, kaj sem rekla — pa je že prepoznø. Sedaj bom pa res pazila, da mi ne bo ušla nobena taka beseda. Veste, gospodična, z Minko sva se domenili, da bova druga drugo opomnili, kadar se bo katera spozabila. Danes sem že zopet skoraj izgovorila nelepo besedo, pa me je Minka še v pravem času dregnila. To sem bila vesela, da mi ni bilo treba narediti križca!“ — — —

Teden je minil. Gojenke so se veselo zbrale na sestanek — vsaka je držala v roki beležnico. Sramežljivo so kazale druga za drugo beležnico — ogledala njihovih mladih, borečih se duš. Prvi dan je bila pri vsaki vrsta zaznamovanih križcev precej dolga . . . med tednom se je pa število dan za dnem krčilo. Videlo se je, kako so se trudile mlade moči olepšati dušo. Koliko dobre volje, nešteti premagovanj in lepega notranjega življenja so skrivnostno odevale na zunaj tako prazne številke! Na primer:

Ponedeljek	+ + + + + + + +	8
Torek	+ + + + +	5
Šreda	+ + + + + +	6
Četrtek	+ + + +	4
Petek	+ +	2
Sobota		0
Nedelja	+ + +	3

Večkrat so se lahke otroške misli zopet raztresle in spozabile. Deklice so bile žalostne novih križcev — a šle so še s trdnjšim sklepom za svojim ciljem. Nekatere s posebno prožnimi jezički so že začenjale omahovati in križci so se množili namesto da bi se redčili. Toda redna tedenska očitna izpoved jim je koristila, začel se je oglašati deklinški ponos, da niso hotele zaostati za dobrimi.

In kaj je te moje gojenke vspodbujalo k lepemu in dostojnemu govorjenju? Ali ste že pozabile?

Vsakikrat so od sestanka odnesle v srcu eno cvetko z rožnatega vrta Male Terezike. Nosile so jo v svojem srcu, skrbno negovale in skozi ves teden vsako jutro prilivale. Cvetka je bila ta ali ona lepa čednost, prilivale so jo s trdnim sklepom, s pobožno molitvijo in pogostnim sv. obhajilom . . .

Ljube moje dekllice! Božič se bliža, je že skoraj tu. V tihi, blagoslova polni noči bo Jezušček v jaslicah odprl svoje drobne ročice ter hrepeneče čakal, da vas objame in pritisne na svoje

ljubeče srce. In vé — — — ? Ali ste že kaj mislile, s čim bi Ga razveselile? — O, sklenite, da odslej ne boste izgovorile nobene nelepe, še manj nedostojne besede — iz ljubezni do malega Jezuščka! O, vzradostite božje Detece z lepoto svoje duše, saj boste čutile v Njegovem ljubkem smehljaju radost in srečo.

V zlatem božičnem jutru pa stecite Jezuščku v objem — — — ljubkoval vas bo na svojem srcu — ah, kako sladko boste počivale v Njem!

Pri jaslicah.

Škender.

Jezušček, moj ljubi Bog,
čuj, kaj prosi tvoj otrok:

Pridi v toplo zibelko,
v mojo srčno kamrico!

Srček moj ti bo blazina
in ljubezen — posteljnina.

Z žarkimi poljubi te bom grel,
zibko zibal, sladko pel.

Pridi v toplo zibelko,
v mojo srčno kamrico!

S. Savin.

Miškin božični večer.

Joj, kako je trudna, majcena, drobcena, belosiva miškica! In lačna, lačna! Dolgo, dolgo že ni jedla nič, razen par lesenih treščic v najhujši lakoti. Niti šteti ne more, koliko dni že s praznim želodčkom gloje trdo, trdo desko. Saj se nič ne vidi v tej mali luknjici, kamor je ušla zahrbtni in hinavski mački, ki ji je stregla po življenju.

Kako jo bole čeljustice in beli drobceni zobki. Saj ne more že več glodati. A v želodcu ji prede vedno bolj glasno in žeja jo tako muči. Veliko pa tudi ne more imeti več glodanja; saj tla v velikih hišah niso tako zelo debele. O, to že ve mala miškica, če tudi je tako majcena. Saj je dostikrat vrtala, pilila in grizla v tla s svojimi belimi zobki. A tako težko ni šlo še nikdar. In tudi tako lačna in trudna še nikdar ni bila.

Z zadnjimi silami gloje. Že omaguje. Tu, glej, se odlomi košček treščice — in zlati žarek luči prisije v majceno odprtino. O, kako ji to poživi moči in še želodček kar naenkrat utihne. Ali hiti vrtat dalje in glodat! Saj bo kmalu dovolj. Ni treba velike in široke odprtine za njeno ozko, malo, drobno telesce. Glej, glej, glavica je že skozi. Še malo, prav malo še.

Na, zdaj ji pade precejšnja treščica na glavo in na rdeče očke, da jih mora kar zapreti. Pa jih pomalem odpre, si jih pomenca z drobno tačico in radovedno pogleda, dvigne glavico iznad odprtine — — — o, kar nazaj se vsede od samega strahu.

Ali je v nebesa zašla? Pa nebesa niso tako nizka in v tako stari hiši kje! In v nebesih menda vendar ne vriskajo otroci in ne skačejo, pa tudi ne ropotajo? Solnce pa tudi ne sije? Ali morda?

Ho, zdaj pa že ve! Čuj, čuj: „Sveta noč, blažena noč...“ pojo vriskajoča otroška grla. O, sveti večer je danes, ona pa tako lačna! Kdaj dobi kaj jesti, vsaj par drobtinic! Ven mora iz te luknjice, ven; saj danes je sveti večer, tudi mačka ga praznuje in miše pasti najbrže tudi. Ali previdna mora vendarle biti! — Prav tiho, tiho zleze iz luknjice, da bi pogledala po mački in pasti, ali, o čudo: na mačko in na past, na lakoto in na žejo pozabi, tako je vse krasno, kar vidi!

Velika, lepa soba, vsa obložena s preprogami in ovešena s krasnimi slikami, je svetla kakor Binkoštni prazniki. Mlada gospa in velik gospod stojita prav blizu nje in se smehljata vsa srečna, troje otrok pa skače in poje in vriska okrog njiju in okrog kupa igrač. Prav sredi sobe pa stoji čudo, čudovito čudo: do stropa segajoča jelka, polna bleščečih lučk in lučec, vsa preprežena s srebrnimi in zlatimi kitami, posuta z lesketajočimi se zvezdicami in prameni, vsa obložena z bleščečim se zrnjem! Prav pod jelko na mehkem, temnozelenem mahu, mala hišica oblita z rdečo lučjo, krog nje polno majhnih drobnih postavic in živalc, še bolj majhnih kot miškica sama. O, da bi mogla tja in pogledati, kaj je! Saj rada prenaša glad in žejo še dalje, samo da bi videla, kaj je tam! — O ti miška, miškica mala, take lepote še nisi videla!! — — —

„Otročiči, zdaj pa le spat, polnoč bo kmalu!“ se oglasi lepa gospa in atek prične zbirati otroke krog sebe. „O, atek, še Jezuščka naj enkrat pogledam!“ prosijo otročiči in hite pod jelko, sedejo na tla in strme v lepo hišico. A ne dolgo. Mamica in atek jih pobereta in odneseta v sosednjo sobo. Nato se atek vrne, ugasne lučce na jelki drugo za drugo, samo rdečo lučko v hišici pod jelko pusti goreti. Še enkrat pogleda po sobi, ugasne električne luči in zapre vrata za seboj . . .

Tiho spi soba v rdečkastem mraku; nič se ne gane v njej. Tako je skrivnostna in tajinstvena, da si niti mala miškica ne upa dihati! Še malo počaka, potem pa hoče steči tja k rdeči lučki, da bi videla. Ali po vsem telesu se trese, nogice ji ne

drže, tako je slaba, slaba . . . Ali v hišico pod jelko mora pogledati, mora! Počasi, počasi se plazi tja, srcece ji utripa od bolesti in radosti, od gladu in hrepenenja. Prav ob robu zelenega mahu omahne, prav nič več je ne drže noge. Toda, kako je to lepo! Majhni pastirčki kleče po mahu krog hišice, ovčke jim leže pri nogah, hišica je lep hlevček, v hlevčku vidi oslička in volička. O, le še dva koraka dalje, da vidi vse . . . Z zadnjimi močmi se dvigne in potegne drobno telesce malo naprej. Že vidi! V majcenih jaslcah leži majcen, majcen otročiček: gotovo Jezušček, ki so ga preje gledali otroci. Tako je gol kot miškica sama in drobne ročice steza k lepi ženi, gotovo njegovi mamic, ki kleči ob njem. Nad njima pa si briše od sreče radostno oko mož z dolgo brado. In krog in krog zopet kleče pastirci in ovčke pri njih leže in vsi molijo . . .

O, tudi miškica bi tako rada pokleknila pred to majhno Detece, ki se ji smehlja tako prijazno in prisrčno. Ali ne more več. Niti telesca ne more več dvigniti. Samo drobno glavico nasloni na košček mahu in s trudnimi, umirajočimi očmi strmi v Jezuščka, ki se ji tako smehlja, tako blaženo smehlja . . .

Pámetva ali tepežni dan.

To je praznik nedolžnih otrok — 28. grudna. „Glasnik presv. Srca Jezusovega“ piše o tem dnevu nekaj prav modrega. Navada je, pravi, da se ta dan hodijo mali in šolski otroci — pretepat, za mnoge zanemarjene otroke je to lepa prilika za — beračenje. Pámetva (tako pravijo na Štajerskem) se imenuje zato, ker razodeva — malo pameti. God nedolžnik otročičev naj se obhaja lepše, primernejše. Ta dan je glavni praznik „Dejanja sv. Detinstva“. Naj gredo otroci k sv. maši in k sv. obhajilu (za poganške otroke, za ves mladinski svet). — Naj se vrši nov vpis v „Dejanje“, naj se sprejemajo naročbe in naročnine za mladinske liste „Vrtec“, „Angelček“, „Zamorček“, „Orlič“.

Tako pravi „Glasnik“, prav tako pravi tudi „Orlič“. Pustite tisti dan tepeškanje (zgolj za nedolžno šalo že smete komu ponagajati!) in druge nespametne navade! Ravnajte se po navetu „Glasnika“!

„Orlič“ vam pa eno reč še posebno priporoča in vas zanjo prosi. Pridobivajte mu tisti dan novih naročnikov in naročnic! „Žegnansko nedeljo“ ste premalo izrabili, najbrže se vam je predobro godilo! **28. gruden je drugi „Orličev“ dan!** Agitirajte! V vsakem kraju vsaj nekaj novih naročnikov! Čeprav boste še imeli takrat potice in kolače — na „Orliča“ ne pozabiti.

„Fucarjem“ na ušesa!

Morda ne veste vsi, kaj so „fucarji“. To je „organizacija“ malovrednih fantov, ki zabijajo čas in imetje z igranjem za denar. Po cele ure mečejo kovinaste „pare“ in pregledujejo, če kaže „moža“ ali „babo“. Zadaj na Veseli pošti neki Tone tem fucarjem prav dobro levite bere. Še bolj pa tistim, ki ves priigrani denar zmečejo za cigarete. Če je med Orlički kaj takih, bi jih jaz najrajši prijel pošteno za ušesa, potem bi jim pa povedal nekaj na ušesa:

Prijatelj, veš, ena najbolj grdih napak človekovih je zapravljenost. Veš denar, ki ga tako ali tako nepotrebno izmečeš, je „zafucan“. Škoda ga je, ker bi si z njim lahko kaj dobrega kupil ali bi ga dal v bogajme. Imel bi od tega veliko korist.

Vsi dobri in pametni Orli in Orlički so varčni. Če imajo nekaj par ali celo dinarjev odveč, jih nesejo v „Čebelico“, to se pravi v hranilnico. Tisti je junak, ki premaga svojo strast za igro ali kajenje ali sladkosnedenost in dene denar v „Čebelico“, da ga bo o priliki porabil za dobre reči. Bodite junaki! Če še nimate „Čebelice“, prosite brž odsekovega blagajnika, da jo prej ko mogoče ustanovi!

Dober in slab počep pri prostih vajah.

Naročili smo si zopet štiri telovadce, da nam pokažejo, kako se delajo lepi in kako nelepi gibi pri prostih vajah. Precej dolgo je že, odkar jih nismo več videli, zato pa upam, da ste se med tem časom „vzročinja“ vsi prav natančno naučili. Prilike ste gotovo dovolj imeli. Danes nam pa naši dečki kažejo „počep“.

Oglejte si natančno vse štiri in s premislekom preberite pouk!

1.

2.

3.

4.

Če vas vprašam kar za prvega telovadca (št. 1.), kako vam je všeč njegov počep — kaj boste rekli? Kajne, slabo je napravil? Dostikrat vam je vaditelj pri počepu že ponavljal: Pete skupaj! No, ta-le jih pa drži pol kilometra narazen. To je

huda in poglavitna napaka, ki je kriva tudi drugih pogreškov. — Poglejte njegova kolena! Morala bi biti narazen, pa tiščita prav preveč skupaj. Saj čudno ni, ker je nemogoče imeti kolena narazen, če peti nista skupaj. Le poskusi! Če boš pete tiščal skup, se bosta koleni kar sami oddaljevali drugo od drugega. — Pa je še ena napaka! Kdo jo vidi? Ali se ne drži dečak vse preveč naprej? Pa bi moral imeti trup vzravnán lepo pokonci kakor pri pozoru v petni stoji. No, seveda! Tudi tega so krive njegove pete. Ker se ne tišče lepo skupaj, ne dajo telovadcu zadostne opore, zato se boji, da bo telebnil vznak po dolgem, ta strah mu sedi na tilniku in ga tlači naprej. Odtod tako nelep „počep“. Vidite, kaj naredite te nesrečne pete, če jih telovadec ne zna imeti dovolj pod komando!

Toda prestopimo k drugemu telovadcu (št. 2.), da ne bo predolgo čakal na našo neusmiljeno kritiko. Saj ga morajo že vse kosti boleti, ker ima tako strašno neroden počep. Če bi ne bil samo „namalan“, bi gotovo ječal in stokal, da bi se tretji še bolj proti njemu obrnil. — Kakšno napako je pa napravila številka dve? Prenizko se je spustil, saj vidite, da sedi skoraj sam sebi na petah. Silno potlačeno se drži, rame ima dvignjene, glavo sklonjeno naprej. To vendar ni kretnja postavnega telovadca! Ne rečem, da bo vsak precej prvič dobro napravil, toda saj prav zato so telovadne vaje, da se vsak lahko nauči. Če delaš tudi ti še take napake, se moraš na vsak način tako dolgo vaditi, da boš znal.

Ozrimo se na številko tri (št. 3.) Ta dečko je sicer na videz prav ukaželjen, saj se je menda prav zavoljo tega toliko proti drugemu obrnil. Ko smo mi hodili okoli onega in ga kritizirali, je hotel slišati našo kritiko — toda smola! — pri tem je pozabil sam nase. Nam je sicer prav všeč, da se je tako obrnil, ga vsaj lahko prav nemoteno ogledamo od strani, ne more nam pa biti všeč njegov počep. Veste, kaj je napačno? Tudi ta prenizko čepi. Ne sedi sicer na petah, pač pa na mečih. To ni prav. Telovadec mora med počepom držati celo telo prožno na celih nogah, ki se ne smejo prehudo skrčiti. Tudi predklon je tu napačen — skoraj ista napaka kot pri prvih dveh. Ukaželjnost številke tri je torej le bolj navidezna, skoraj pesek v oči bratu vaditelju in nam kritikom. Ti pa ne bodi samo navidezno ukaželjen, temuč tudi v resnici. Zato pa skrbi, da boš pri vsakem počepu naredil tako kot naša častita številka (št. 4.)

Ta pa, ta! Le dobro si ga oglejmo! Nič ne bo stokal, čeprav ga še dolgo mudimo in je moral dosedaj najdalje čakati na našo kritiko. Ker dobro drži počep, ga tudi lahko drži, brez truda in napora. Pete ima skupaj, nogi sta nekoliko izproženi, da telovadec ne sedi prenizko. Trup je pokončen, drža glave ravna. Tako je prav in tako mora biti. Skoda, da se nekateri telovadci tako malo potrudijo!

Če je počep res lep, ga je kar čedno pogledati. Pa ne vadi-
dite ga samo zato, ker je lep za oko, temuč tudi zato, ker utr-
juje mišice v nogah. Nekateri telovadci vadijo samo take vaje,
ki krepe mišice v rokah. To pa ni prav. Vse telo se mora
enakomerno razvijati. Zato je počep prav primerna vaja.

Savin.

Telovadec Jakec.

*Brhki telovadec mladi
Jakec naš že telovadi.*

*Ena: v desno, dve: na levo,
tri: navzgor, navzdol, na štiri
moško roke vspred razširi.*

*Zadnjič pa, pri moji veri,
smola Jakcu se primeri.
V sobi skače, gibe šteje,
krepko rokice raztegne,
pa vam v lonec mleka dregne.*

*Lonec se na tleh razbije,
mleko se po Jakcu zlije,
Jakec, kajpak, se nakremži,
pa, kot da se v petju vadi,
z glasom krepko telovadi.*

*Āta pa: „Glej ga, kanalje!“
Šibo — — no — in tako dalje ...*

Telovadne igre s petjem za deklice.

Nič primernejšega ni za telovadbo gojenk kot so igre s
petjem. Zato jih bo „Orlič“ nekaj prinesel danes in v naslednjih
številkah, da jih bodo imele vse vaditeljice gojenk na razpola-
ganje. Zelo primerne bodo tudi za akademije.

V listu boste našle le besedilo in navodilo, dočim melodije
z notami tu ni mogoče natisniti. Dobite pa note posebej na-
tisljene pri Orliški podzvezi v Ljubljani proti malenkostni od-
škodnini. Sezite vse vaditeljice po teh igrah, ki bodo telovadbo
vaših ljubljensk tako silno poživile!

1. Adam ima sedem sinov.

Deklice se vstopijo v čelni krog navznoter in se primejo
za roke. Sredi kroga je ena deklica. Krog se zasuče na levo ali
na desno in poje:

Adam ima sedem sinov,
sedem sinov Adam.
Ne žanjejo, ne sejejo,
ves božji dan se smejejo
in delajo tako —

Pri zadnjih besedah se ustavijo in deklica sredi kroga na-
pravi poljubno kretnjo ali telovadni gib (vajo). Vse deklice v
krogu med petjem pónove isto. Deklica, ki je po mnenju vadi-
teljice vajo slabo izvedla, stopi pri ponovitvi igre v sredo kroga.

2. Kadar pridni so otroci.

Ta igra je zelo podobna prejšnji. Po istem napevu se poje sledeče besedilo:

Kadar pridni so otroci,
so otroci pridni,
ne tožijo, ne jokajo,
če jih boli, ne stokajo,
in delajo tako —

Deklica sredi kroga napravi pri besedah „in delajo tako“ šaljivo kretnjo, za njo jo ponovi ves krog. Najprej je treba postaviti v sredo kroga bolj iznajdljive deklice, ki si znajo hitro zamisliti primerno kretnjo, da zbude ž njo veselje in smeh.

3. Pleši z mano, sestrica!

Prva kitica: Pleši z mano, sestrica,
tu je moja roka, na!
Zdaj tako, zdaj tako,
in okrog, to je lepo.

Deklice si stoje v dveh čelnih vrstah nasproti. Pri prvem taktu pesmi se nasproti si stoječe druga drugi priklonijo, stopajo štiri korake nazaj, štiri naprej, podajo si obe roki in pri besedah: „zdaj tako“ napravijo menjalni korak na levo, pri ponovnih istih besedah na desno; pri besedah „in okrog“ izvedejo cel obrat na levo — do konca kitice.

Druga: Lépo si napravila,
skoraj bi ne mislila.
Zdaj tako, zdaj tako,
in okrog, to je lepo.

Vrši se prav tako kot pri prvi kitici. Le ob koncu se naravi cel obrat s poskoki na obeh nogah.

Tretja: Sestra, enkrat še na ples!
Igra lepa je zares.
Zdaj tako — — —

Ob koncu te kitice napravijo deklice 8 poskokov, se pri- mejo po dve in dve kakor za ples in izvedejo v parih cel obrat v desno.

4. Orlice so tu.

Orlice so tu, Orlice so tu!
Tako lepo igrajo se
in rade vse imajo se.
Orlice so tu — — —

Deklice si stoje v dveh čelnih vrstah nasproti v razdalji dveh korakov. Pri začetku pesmi si stopita deklici v prvem paru nasproti, se primeta za roke (ali prijem za ples) in skakljata med vrstama na drugi konec. Tam se izpustita in stopita v vrsto. Precej sledi temu zgledu druga dvojica itd. Petje se tako dolgo nadaljuje da so vsi pari menjali svoja mesta, potem se lahko na novo začne — v nasprotno smer.

5. Kmetič oves seje.

I. Ali veste, kako kmetič — oves svoj poseje?

Glejte, tako kmetič — oves svoj poseje!

II. ... ves svoj požanje. III. ... oves svoj poveže.

IV. ... snope si postavi. V. ... oves svoj odpelje.

VI. ... oves svoj omlati. VII. ... truden se spočije.

VIII. ... ovsu se raduje. IX. ... Bogu se zahvali.

V začetku pesmi se pomikajo dekllice za roke se držaje v krogu na levo. Pri besedah „Glejte“ izpuste roke in posnemajo kmeta — sejavca, toda krog se suče venomer dalje. Tako do konca kitice.

Pri drugi kitici se zopet primejo za roke in krožijo na desno. Od besede „Glejte“ dalje posnemajo s kretnjami ženjce. — Pri tretji kitici spet krožijo na levo, pri četrti na desno itd.

Pri drugi polovici III. kitice posnemajo povezovanje snopov.

Pri četrti kitici se postavljanje snopov takole napravi: Po tri in tri dekllice (kakor jih je vaditeljica pred igro odštela) se postavijo v tesen krog s čelom noter in dvignejo roke kvišku, nad glavami jih pa strnejo.

Odpeljavanje ovsu se pokaže sledeče: Tri in tri dekllice se primejo za roke — dve korakata vstric, tretja za njima. Smer gibanja je ista kot pri prvi polovici kitice.

Mlatva (VI. kitica) se pokaže z zamahom rok in obenem z udarom desne noge ob tla.

Počivanje kmeta (VII.): Dekllice pokleknejo na desno koleno, na levo si upro komolce, z rokama si podpro brado. Petje postaja tišje in počasneje.

Pri VIII. kitici je petje že od kraja živahno in krepko. Pri drugi polovici ne izpuste rok in poskakujejo z obema nogama na enkrat v krogu naokrog. (Smer ista kot pri prvi polovici kitice.)

Pri IX. kitici (druga polovica) obrnejo dekllice pogled proti nebu, dvignejo roke kakor za molitev do obličja in nalahko udarjajo dlan ob dlan.

6. Stope

Vodica mrzla pada
na streho in pod kap;
kolo pod kapom žene
in stope ž njim — klip, klap . . .

Med petjem se dekllice drže za roke in se sučejo v krogu. Pri besedah „klip klap“ itd. ojačijo korake z udarjanjem ob tla in ploskanjem z rokama. Ako se igra ponavlja, naj se smer kroženja izpremeni in hitrost pospeši! (Dalje prihodnjič.)

Kaznovana radovednost.

Šesti prizor.

Julka na omari. Oni trije prinesejo vence.

Tonček. Julka je odšla, zdaj pa le na delo! Denita vence za enkrat na stol. (*Naredita tako.*)

Jakec. Kako pametno je to, da ima Julka ravno zdaj citraški pouk. Če bi bila doma, bi šlo vse veselje po vodi. Stavim, da bi dognala naše početje in precej vse izblebetala Ivankici.

Lizika. Ampak, Jakec, kje si se naučil tako preteto lagati? Kaj si vse natvezil Julki o ogledalu in omari! (*Se smeje. Julka žuga s pestjo raz omaro.*)

Jakec. Kje sem se naučil? Ko bi vedel! Pa mislim, da se takih reči človek kar sam od sebe nauči. — Sicer pa na delo! Obesimo vence! Alo, lestvo sem in mizo!

Tonček. Vesta kaj? Jaz sem se domislil, da je bolje, če obesimo vence kar na mizo okoli darov.

Lizika. Ja in zakaj ne na omaro?

Tonček. Vidiš, potem bi morali na omaro zabijati žeblje. Tega pa res ne smemo. — Le pristavita mizo, vama že pokažem, kako mislim. (*Jakec in Lizika preneseta mizo na primeren prostor in Tonček jo pregrne z belim prtom.*)

Tonček. Tako. Sedaj pripnemo na robove mize vence, na sredo pridejo darovi. Dobro bo, kaj? (*Začne delati.*)

Jakec. Potem je pa lestva odveč. Odnesem jo. (*Odnese, Lizika mu pomaga. Julka kaže ves čas na omari s primernimi kretnjami, kako je začudena, jezna itd.*)

Lizika (*vzame darove in jih razstavlja.*) Tu sem pridejo moje nogavice, tu poleg škatlja z barvami, v ta kot pa Tončkova knjiga s podobami.

Tonček. Pa bo Ivankica res vesela!

Jakec. Da bi te kokljala! Lizika, najboljša si pozabila. Prinesi vendar kolačke. (*Prinese iz sosednje sobe.*)

Julka (*jezno maha okoli sebe in nenadoma zadene ob zid, da jo zaboli. Zastoka.*) Av!

Tonček (*prisluškuje.*) Ali nista slišala? — Nekaj je zastokalo tu nekje. — Tako temno je že . . .

Lizika (*v strahu.*) Ah, jaz sem tudi slišala. Kakor bi nekdo zavzdihnil. Skoraj se majčkeno bojim. (*Ogleduje okoli.*)

Jakec. O seveda! Kdo bi se neki bal? Če boš tako boječa, Lizika, ne boš nikoli vojak. Kaj pa hoče biti? Pes ali maček.

Tonček (*pridušeno.*) Le nikar se tako ne postavljaš s svojim pogumom, bratec. Kaj pa če bi bil kakšen tat ali razbojnik?

Lizika. Jej, razbojnik! Pojdimo proč, Tonček! Tu ne smemo več biti.

Jakec (*kliče.*) Hektor, Hektor! — Nak, pes že ni. — Mic, Mic, Mic! — Muca, Mic! — Mačke tudi ni nikjer.

Julka (*strže raz omaro korenček. Potem se po tihem smeje in spet popraska po zidu.*)

Lizika. Jej, že spet ropoče. Bežimo, bežimo! (*Vleče Tončka in Jakca za seboj.*)

Jakec. E, strahopetnica, pusti me vendar. Čakaj, poiskal bom, kje je strah. (*Lizika potegne oba za seboj in zaloputne vrata.*)

Sedmi prizor.

Julka (*sama.*) Tako, sedaj bom zlezla doli in vse povedala Ivankici. To bo še smehal! — Pa ta prismojena omara! Ničesar ni tu, samo kup papirja in te črepinje. No, nikoli več ne bom lezla sem gori. Le hitro na tla! (*Ogleduje, kako bi mogla doli, v tem pride Jakec s svetilko.*)

Osmi prizor.

Julka in Jakec.

Jakec (*sveti po sobi.*) Sedaj ga bom gotovo dobil. — Tu pod mizo je vse prazno, tam v kotu tudi. — Hm, čudna reč. — Morebiti na omari? (*Vzdigne svetilko.*) O buzarona! Ali se mi sanja? Julka, ti na omari? Ti si torej naš tat in razbojnik?

Julka. Da, jaz sem. Vse vaše laži sem razkrila.

Jakec (*odpre vrata in kliče ven.*) Tonček, Lizika! Ga že imam, je že tu. Brž nazaj! Nič ni razbojnik.

Tonček in Lizika (*prideta.*) Kje? — Kdo? — Kaj?

Jakec (*kaže na omaro.*) Tja gori poglejta! Ali poznata to punčko, ki se je tako lepo ujela?

Lizika in Tonček. Jeh, Julka! Kaj pa to? Kaj pa delaš? Ali se ne učiš citrati?

Jakec (*se smeje.*) O ja, to vam je lepa reč! Vajo zabije in spleza na omaro! Kdo je že kaj takega videl?

Julka. Le čakajta, to se bom znesla nad vami!

Lizika. O, o, Julka, kdo bi si bil kaj takega mislil!

Tonček. Ampak zakaj čepi gori, to naj mi eden pove!

Jakec (*ploskne.*) Se mi že bliska! Ali ne vesta, kaj smo ji natvezli o omari in tisti skrivnosti na njej? O, Julčica, ti in tvoja prečudna radovednost! Kaj že počne s teboj!

Tonček. Za počiti, za počiti! Hahaha!

Julka. Le hahljajte se, le. Boste drago plačali, Prav precej zlazem doli in naravnost k Ivankici. Vse ji povem, prav vse, da veste! Jaz vam pokažem!

Lizika (*se smeje.*) Le zlezi doli, če moreš. Ali si že pozabila, da smo lestvo odnesli? He, Julči, kar skoči. Hopsa!

Julka (*srdito.*) Resnično, to sem pozabila. O, ti zarukano dekle, kako boš zdaj doli prišla?

Tonček. Ja, ljuba moja miška, tega pa jaz že ne vem. Za nekaj časa boš morala že ostati, kjer si.

Jakec. Ti, sestričica, povej nam no majčkeno, kakšne lepe skrivnosti si našla tam gori?

Julka. Čakaj, kanalja! To ti pokažem! Lizika, prinesi no lestvo!

Lizika. Pokoren sluga, gospica sestra! (*Salutira.*) Lestve pa prav gotovo ne dobiš, ker vem, da boš precej vse izblebetala Ivankici.

Julka. Ja, menda vendar ne bom vso noč tu čepela. To bi vas pretepla, pa še sebe, tako sem jezna.

Tonček. Nikar se ne jezi, miška moja! Rajši se poboljšaj! Vse ti nič ne pomaga. Dokler ne pride Ivankica sem, te ne pustimo doli. Amen!

Jakec. Kazen mora biti. Drugič pa kroti radovednost! Ajdi, gremo po Ivankico!

Julka. Nikarte no!

Lizika. Pač, sestra, gremo, gremo! Prav neumni bi morali biti, da bi te pustili doli.

Jakec. Srečno, radovednost umazana! Dobro se imej in lepo se zabavaj na svojem prestolu, dokler se ne povrnemo. (*Vsi trije se smejejo in odidejo.*)

Deveti prizor.

Julka (*vpije za njimi.*) Lizika! — Tonček! — Nič nočejo slišati. — Danes je pa res nesrečen dan záme. Najprej tista kreda na nosu, potem telebneš po tleh kakor si dolg in širok, nato te nese ta preklicana radovednost na to omaro — končno pa še doli ne moreš. — (*Skoraj jokaje.*) Strašno me je prijala moja radovednost za ušesa. Sedaj se bom pa za res poboljšala — kar omaro bi razbila, tako me jezi vse to. — Pa kaj pomaga jeza, ta mi ne pomaga doli. Na koga naj se obrnem? Kdo mi bo pomagal?

Oh, cenjeni gledalci vi,
prav sram me je pred vami.
Pa vendar, saj ste vsmiljeni,
naj kdo roko poda mi.

Molčite? Se ne zganete?
Me hočete pustiti?
Kako razganja jeza me!
Tako ne more biti!

O, veste kaj? To prosim vas:
Zaploskajte prav močno.
Potem bo kmalu prišel čas,
da skočim doli ročno.

Če dolgo ploskate močno
in vpijete: „Od kraja!“
začnemo z nova igro to,
igralcem hvala ugaja.

Brez mene pa ne morejo,
ker manjka moje vloge.
Prinesli bodo lestvico,
da spravim se na noge.

Zato pa krepko ploskajte,
nazaj nas vse priključite!
Zdaj Julka bo bolj pametna.
Na svidenje! — Pa pa . . . !

Vesela pošta brata Nardžiča.

Koliko so kje pridni?

Nadalje so naročili in plačali: Brezje 26; Sv. Lovrenc na Poh.: 20 (naročil 50); Loka pri Zid. m. 23; Sv. Marjeta: 20; Maribor (čč. šol. s) 74;

Naklo 20; Vel. Nedelja 20; Brdo 24; Černuče 22; Dovje 11; Št. Jernej 30
Gorje 20; Sv. Jakob ob Savi 22; Predoslje 16; Radeče 8; Ribnica na Poh.
23; Reteče 8; Središče (Orličice) 41; Stari trg pri Ložu 34; Tržič (Orlič) 40
(plačali 20); Trbovlje 75 (plačali doslej 24). Na Viču se spet najbolj po-
stavljajo. Deset drugih krajev dene sam Vič v koš. Sicer se ne vemo danes,
kakšno „umaro“ nam bodo končno poslali, ker Vičani še niso nehali
agitirati za letošnjega „Orliča“, to pa že vemo, da bo število naro-
čnikov še precej večje ko lansko leto. „Živel Vič“, pozdravlja „Orlič“!

Iz nabiralnika.

Št. Peter pri Nov. Mestu. — Preč. g. br. Nardžič! Na „žegnansko
nedeljo“ se je naša organizirana mladež posvetila božjemu Srcu. Orlič
smo postavili jaslice, ker smo bili pri angeljski mizi. Po najsv. daritvi smo
se zbrali pred ozaljšanim oltarjem. Č. g. katehet so imeli govor: Cigav je
Kristus? Takoj smo razumeli, kaj so hoteli reči. Potem smo pokleknil in
zapeli Marijino pesem. — Jaz sem bil v cerkvi blizu Novokovega Rudelna,
ki pobira naročnino za „Orliča“. Bog živi! — Florjančič Zvonko, zapisnikar.

Polenšak. — Br. Nardžiču! Prosim, dajte na Veselo pošto, naj
vsi plačajo in poravnajo naročnino, da bo lahko „Orlič“ priromal vsak me-
sec med nas. Eni zahtevajo, da bi bil v resnici mesečnik, magari tednik, a
svoje dolžnosti ne izpolnijo. Kaj pa je danes 5 Din? Malenkost, ki je sko-
raj sramotna za tak lep list. Zato pa, bratci, na delo, da podvojimo šte-
vilo, pa tudi plačajmo — in vesel bo „Orlič“ in br. Nardžič. Bog živi! —
Jože Meško, predsednik.

Poljane. — Dragi br. N.! Dne 21. okt. je priredil poljanski Orel
pevsko in telovadno akademijo. Nastopila sva tudi midva in še dva druga.
Pevci so prišli iz Zirov. Bog živi! — Krmelj Leopold in Rihtaršič Tine.

Reteče pri Šk. Loki. — Dragi br. Nardžič! Pošiljam Vam denar za
celoletno naročnino: 8 Din. Jaz ostanem zvest naročnik „Orliča“. V naši
fari je sedaj malo več naročnikov, pa vendar še premalo. Nekateri so tako
trdi za teh borih 8 Din. Tudi norčevali so se nekateri in so rekli: Saj
imamo že tako dosti papirja pri hiši. Jaz pa pravim takole: 8 Din se vam
zdi škoda dati in bi imeli skozi celo leto lepo branje. Koliko denarja pa
potratite za cigarete in fucanje. Ali se vam tisto ne zdi škoda? Kaj pa imate
od tega? Nič! Glava vas boli in silno škodujete zdravju. Ali ni to greh, ker sa-
mi sebe uničujete? Zato se pa odpovejte kajenju in kar tekmuje med seboj, kdo
se bo prej odvadil. Taki kadivci in fucarji seveda niste vsi, ampak samo neka-
teri. Bog živi, dragi br. Nardžič. —
Kušar Anton.

Malenski vrh. — Dragi br. N.! Vesela sem bila, ko sem prebrala
Vaše pismo v „Orliču“. Dobile smo novo vadteljico, ki jo imam prav rada.
V šoli imamo letos nove čitanke s slikami. Prebrala sem že vso. Želim, da
bi kmalu prišel tisti čas, ko bomo šli na Blegoš. Pri akademiji ne bom
nastopila, ker sem še premajhna in vaj ne znam. Bog živi! — Vaša Julči.

Prevalje. — Cenjeni br. Nardžič! Prav vesel sem bil, ko sem dobil
1. st. letošnjega Orliča. Hitro sem jo prebral in sem komaj počakal, da
pride druga št. . Tudi te druga st. je prišla, že sem bral nekaj vrstic na
prvi strani, pa ne vem kako so me nesli oči zgor in sem bral IV. let 2—3
št. . Kar sem se namenil Vam pisati, da smo mi čisto zgubili veselje. Naš
vodja nam je pa povedal, da bomo dobili vsak mesec Orlič. Res stoji spo-
daj v Orliču, da izhaja pomožnosti vsak mesec. To bi pa lahko že v zad-
njem letniku natiskali, da nam vodja ne bi trobil na ušesa, da ga bomo
dobili vsak mesec. Orlič ja stane 5 Din. to je ja veliko za nas. Pa saj tako
vem, da to ne bo nič pomagalo samo zato pišem, da boste vedeli, da se
ne damo kar tako ugrizniti. Tako sedaj je že dosti vam pa prosim, da ne
boste morda hudi name, pa v Orlič pa le dejte, boste videli vsak ko bo
to bral bo migal z glav in si bo mislil — puo ta pa je imel prav! Bog
živi!
Jurač Jožef.

Črna gora. — Cenjeni „Orlič“ in vsi moji mali! Bližajo se božični in novoletni prazniki, ki me spominjajo na naše male bratce Orliče v ljubem domačem kraju na Polenšaku. Opozarjam vse, naj pridno čitajo in tudi plačajo svoj list. — „Orliču“ in vsem njegovim bralcem pa pošiljam iskrene pozdrave in voščila k božičnim in novoletnim praznikom ter jim kličem iz daljne kamenite Črne gore bratski Bog živi! —

Vaš Slavko Meško s Polenšaka (Ptuj), sedaj v Cetinjah.

Šmartno. — Dragi br. N.! Ali je Vam znano, kako je treba narediti, da postane žalosten in otožen pujssek poskočen in razposajen? Morda si mislite: No, če je otožen zato, ker je lačen, mu je treba dati jesti. Če je otožen zavoljo bolezní, ga je treba ozdraviti. To je lahko vse res, veste, br. Nardžič, toda jaz vem še vse nekaj drugega. Trdim namreč, da je treba samo 6 in pol vžigalic prav prestaviti, pa bo Vaš otožni pujssek poskočil in jo ubral čez drn in strn in Vam bo morda še ušel, da se boste za koline o božičnih praznikih pod nosom obrisali. Le dobro pretuhtajte tole sliko in recite, če nima prav Vaš Jernej Globar.

V nabiralnik.

Jožefu Juraču v P. — Dobro si me ozmerjal, toda vest me prav nič ne peče. Zato sem tudi dal Tvoje pismo na Veselo pošto, pa še napak nisem hotel popraviti, da ne boš rekel: Ni si upal s pismom v javnost, tako sem mu jo zasolil! — Naj le sodijo naročniki, če si res tako dobro povedal, jaz Ti samo to rečem, da bi mi bilo jako hudo, če bi mnogi tako mislili kot Ti. Kdo bi rajši videl, da bi izhajal list redno vsak mesec kot jaz? Pa če res nikakor ni mogoče za to naročnino, ali me ne bo bolelo, ko mečeš tako težke kamne náme? — Le beri pozorno današnjo pošto in boš videl, da drugi precej drugače sodijo in iščejo krivdo vse drugod kakor na ubogem bratu Nardžiču, ki bi rad neprestano vriskal in pel in vsak teden napisal enega „Orliča“, pa mora včasih tako „dolge“ obraze delati kakor na priliko ob Tvojem pismu. Skoraj si želim, da bi Jernej Globar vsem bravcem „Orliča“ enkrat prav nazorno raztolmačil, koliko vžigalic je treba prestaviti, da postane otožni brat Nardžič — vesel in poskočen . . . Bog s Teboj!

Orlič“ zhaja po možnosti vsaki mesec. List izdaja uprava „Mladosti“
Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 5 dinarjev na leto, za vse druge naročnike 8 dinarjev.

Odg. urednik: Franc Zabret.

Tiska tiskarna „Tiskovno društvo“ v Kranju. — 1542—23